

Η θεότητα του Χριστού άμεσα συνδεδεμένη με τη θεομητρότητα της αγίας Παρθένου

Ορθοδοξία / Θεοτόκος

Ηρακλής Αθ. Φίλιος, Βαλκανιολόγος- Θεολόγος, Κληρικός της Ι.Μ. Σταγών & Μετεώρων

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2bapOWJ>]

Η νεστοριανή επιρροή στο θέμα του Προσώπου του Χριστού είχε τις ρίζες της στην αριστοτελική ανθρώπινη υπόσταση κατά την οποία δεν μπορεί να υπάρξει φύση απρόσωπη. Οι αιρετικοί αγνοούν τις αλήθειες του δόγματος τόσο ως προς το ανθρώπινο όσο και ως προς το θείο πρόσωπο. Το περιγράφει ο Μ. Αθανάσιος ως εξής: «οι μεν τα σωματικά βλέποντες του Σωτήρος ηρνήσαντο το "έν αρχή ην ο Λόγος" οι δε τα της θεότητας θεωρούντες ηγνόησαν το "ο Λόγος σαρξ εγένετο"». Αλλά τι θεολογεί για τον Θεάνθρωπο ο άγιος Κύριλλος; «Ούτε της θείας αυτού και απορρήτου φύσεως μειονεκτούσης κατά τι γουν όλως της του Πατρός υπεροχής δια τοι το λαλείν ανθρωπίνως, ούτε μην απιστουμένης της οικονομίας της μετά σαρκός, όταν μετά του είναι Θεός, και άνθρωπος καθ' ημάς γενέσθαι κηρύττεται. Πάντα τοίνυν εστί του ενός Χριστού, τα τε θεοπρεπή, και τα ανθρωπίνα».

Ἡ τάση που εκφράζει ο νεστοριανισμός είναι ἡ ἴδια τάση που εκφράζουν ὅσοι βλέπουν τον Χριστό ως επαναστάτη, καταξιωμένο ραβίνο, σπουδαίο φιλόσοφο κ.ο.κ. Δεν τον βλέπουν σαν Θεό ἀλλά σαν ἕναν χαρισματικό ἄνθρωπο. Στην καλύτερη περίπτωση θα λέγαμε σαν ἕναν θεοφόρο ἄνθρωπο. Ἀλλά θεοφόροι εἶναι οἱ Πατέρες. Ὁ Χριστός δεν εἶναι οὔτε ἀριστερός, οὔτε κομμουνιστής, οὔτε επαναστάτης, οὔτε κοινωνιολόγος, οὔτε φιλόσοφος. Εἶναι Ἐνανθρωπήσας Θεός. Ὁ

Χ. Γιανναράς συνδέοντας τον νεστοριανισμό με όσους δεν δέχονται τη θεότητα του Χριστού σημειώνει καταλυτικά πως «ο νεστοριανισμός εκφράζει την τάση να δούμε στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού μία ύπαρξη ανθρώπινη... να δούμε απλά και μόνο έναν άνθρωπο ένα συγκεκριμένο άτομο της ανθρώπινης φύσης προικισμένο ωστόσο από τον Θεό με ξεχωριστά χαρίσματα και έκτακτα προσόντα».

Ερχόμαστε στον θιασώτη της Θεοτόκου, τον άγιο Κύριλλο Αλεξανδρέα. Για τον Κύριλλο Αλεξανδρέα, ο όρος «Θεοτόκος» είναι ο όρος που δηλώνει τη θεομητρότητα της Παναγίας και αυτόν κατοχυρώνει δογματικά. Είναι απαραίτητη η ομολογία περί αυτού και ο ίδιος εμμένει στον όρο αυτό σε αντίθεση με τον όρο «ανθρωποτόκος» που χρησιμοποιεί ο Νεστόριος. Μας λέει ο ιερός Πατήρ πως «*αρκεί τοιγαρούν προς ορθήν και αδιάβλητον της πίστεως ημών ομολογίαν, το Θεοτόκος λέγειν και ομολογείν την αγίαν Παρθένον*».

Με την επιμονή του στον όρο αυτό, ήθελε να τονίσει τις σωτηριολογικές διαστάσεις του θέματος. Πώς γίνεται εξάλλου να σωθεί ο άνθρωπος των αστοχιών όταν μία γυναίκα δεν γέννησε τον Θεό αλλά έναν άνθρωπο; Βλέπετε λοιπόν πως το όλο θέμα έχει καίρια, την πιο καίρια σημασία τόσο για την ανθρωπολογία όσο και για τη σωτηριολογία. Γράφει αλλού ο Κύριλλος: «*Ουκούν οι μεν άλλοι πάντες, ως έφην, είεν αν και μάλα εικότως δια το κεχρίσθαι χριστοί, μόνος δε Χριστός Θεός αληθινός ο Εμμανουήλ. Και ουκ αν αμάρτοι ταληθούς, ει τις αν έλοιτο λέγειν ως αι των άλλων μητέρες χριστοτόκοι μεν, ου μην έτι και θεοτόκοι. Μόνη δε παρ' εκείνας η αγία Παρθένος χριστοτόκος τε ομού και θεοτόκος νοείται τε και λέγεται. Γεγέννηκε γαρ ου ψιλόν άνθρωπον καθ' ημάς, σαρκωθέντα δε μάλλον και ενανθρωπήσαντα τον εκ Θεού Πατρός Λόγον*».

Ο άγιος Κύριλλος συνδέοντας τη θεότητα του Χριστού με τη θεομητρότητα της αγίας Παρθένου γράφει: «*Ει γαρ εστί Θεός ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, πως ου Θεοτόκος η τεκούσα η αγία Παρθένος; Ταύτην ημίν την πίστην παρέδοσαν οι θεσπέσιοι μαθηταί, καν ει μη της λέξεως πεποιήνται μνήμην. Ούτω φρονείν δεδιδάγμεθα παρά των αγίων Πατέρων*». Θέλω να προσθέσω πως ο ίδιος ιερός Πατήρ πέρα από την παραπάνω σύνδεση, δεν διστάζει να «σκανδαλίσει» γράφοντας στους Χαιρετισμούς του προς τη Θεοτόκου ότι η ίδια αγιάζει την Αγία Τριάδα! Να πως το αναφέρει: «*Χαίροις, η τον αχώρητον χωρήσασα εν μήτρα αγία παρθενική, δι' ης Τριάς αγιάζεται*». Μα είναι δυνατόν να χωρέσει ο νους αυτό το «*δι' ης Τριάς αγιάζεται*»;

Για τον επίλογο είναι αδύνατον να μην αφήσουμε να μιλήσει ο κατεξοχήν ερωτευμένος με το πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου άγιος Κύριλλος Αλεξανδρεύς, ο οποίος σε εγκώμιο του γράφει: «*Χαίροις, Παρθένε Μαρία, μήτηρ και δούλη, Παρθένε μεν, διά τον εκ σου της Παρθένου τεχθέντα. Μήτηρ δε διά τον εν αγκάλαις σαις βασταχθέντα, και γάλακτι σω τραφέντα. Δούλη διά τον μορφήν δούλου λαβόντα. Χαίροις Μαρία, το χωρίον του αχωρήτου, η τον Μονογενή Θεόν*

Λόγον χωρήσασα, η τον στάχυν άνευ αρότρου και σπέρματος βλαστήσασα τον αμαράντινον. Χαίροις, Μαρία Θεοτόκε, δι' ης ήνθησε και εξέλαμψε το της αναστάσεως κάλλος».

<http://bitly.com/2bgAYcs>